

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေ အရင်းအမြစ်များ - မိတ်ဆက်

Professor Christopher Greenwood, Sources of International Law: An Introduction, UN

၁။ နိဒါန်း

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေသည် မည်သည့်နေရာက ဖြစ်ပေါ်လာသလဲနှင့် မည်သို့ ရေးဆွဲအတည်ပြုသလဲ? အဆိုပါ မေးခွန်းများသည် ခန့်မှန်းထာထက်ပို၍ ခက်ခဲ၍ အထူးဂရုပြု ဖြေကြားရန် လိုအပ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ပြည်တွင်းဥပဒေစနစ်များရှိ အယူအဆများကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေရှိ အလွန် ကွဲပြားခြားနားသော အကြောင်းအရာသို့ ပြောင်းရွှေ့ရန် ကြိုးစားခြင်းသည် အန္တရာယ်များပါသည်။ “အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေအတွက် ကိုဥပဒေ” မရှိပါ။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေတွင် ဥပဒေပြုလွှတ်တော်မရှိဘဲ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းမှုအဖြစ်သာ သတ်မှတ်နိုင်ကြောင်း မှတ်သားရသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတရားရုံးနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအထူးတရားရုံးနှင့် အထူးခုံရုံးများရှိပြီး ၎င်းတို့၏ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်သည် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ သဘောဆန္ဒအပေါ် များစွာမူတည်နေ ပါသည်။ ပြည်တွင်းတရားရုံးများလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သကဲ့သို့ မလုပ်မနေ လုပ်ရမည့် တရားစီရင်ရေးစနစ်ကဲ့သို့ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်မရှိပေ။

နိုင်ငံပေါင်း (၁၉၂) နိုင်ငံပါဝင်သည့် နိုင်ငံတကာအသိုက်အဝန်း၏ အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်များဖြင့် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့နည်းသော အခြေခံအပေါ်မူတည်၍ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေကို ရေးဆွဲအတည်ပြုကြသည်။ အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာ တရားရုံး ဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၈ က အရင်းအမြစ် (၅) ခုကို သတ်မှတ်ထားပါသည်-

- (က) နိုင်ငံများအကြားချုပ်ဆိုသည့် သဘောတူစာချုပ်များ
- (ခ) နိုင်ငံများ၏ ကျင့်သုံးမှုမှ ထုတ်နှုတ်ထားသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေ
- (ဂ) ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများက အသိအမှတ်ပြုသည့် ဥပဒေဆိုင်ရာ ယေဘုယျသဘောတရားများ နှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေ၏ နည်းဥပဒေကို သတ်မှတ်ရန်အတွက် တဆင့်ခံ နည်းလမ်းများ
- (ဃ) တရားရုံးဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့် "ပညာရည်အပြည့်ဝဆုံးဖြစ်သည့် ကလောင်ရှင်များ"၏ ရေးသားချက် များ

ဤစာရင်းသည် ရေရှည်တွင် ပြည့်စုံသည်ဟု မယူဆသော်လည်း စတင်လေ့ရာရာတွင် အသုံးဝင်စေမည့် စမှတ်တစ်ခု အဖြစ် ဖန်တီးပေးသည်။

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေ

ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေနှင့် စတင်ရန် အသင့်လျော်ဆုံးဖြစ်သည်။ အကြောင်းနှစ်ချက်မှာ ၎င်းသည် သက်တမ်းအရင့်ဆုံး အရင်းအမြစ်ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံများအားလုံးအား စည်းမျဉ်းများဖြင့် စည်းနှောင်ထားခြင်းကို အာမခံသည့်အတွက်ကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေသည် စာဖြင့်ရေးသားထားသည့် အရင်းအမြစ်မဟုတ်ပါ။ နိုင်ငံခေါင်းဆောင်များ အလည်အပတ် အတွက် ကင်းလွတ်ခွင့်ကို အာမခံပေးရန် နိုင်ငံများက လိုအပ်ကြောင်းကဲ့သို့ ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေ စည်းမျဉ်းတွင် အခြေခံသဘောတရားနှစ်ပိုင်း ပါဝင်သည်ဟု ပြောနိုင်သည်။ ပထမအခြေခံသဘောတရားအနေဖြင့် နိုင်ငံများက တပြေးညီ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ကျင့်သုံးလျက်ရှိသည့် ကျင့်သုံးပုံဖြစ်ပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ နိုင်ငံများတွင် ယေဘုယျ

အားဖြင့် ဧည့်သည် နိုင်ငံခေါင်းဆောင်သို့ ပေးအပ်ထားသည့် ကင်းလွတ်ခွင့်ကျင့်သုံးခြင်းဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့် ရှိပါသည်။ ဒုတိယအခြေခံသဘောတရားအနေဖြင့် “opinio juris” ဟုခေါ်သည့် လက်တင်ဘာသာစကားရှိပြီး “ဥပဒေလေးစားလိုက်နာမှုကို ယုံကြည်လက်ခံခြင်း” ဟု ဘာသာပြန်ဆိုလေ့ရှိသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ နိုင်ငံများသည် ဧည့်သည်နိုင်ငံခေါင်းဆောင်ကို ဥပဒေကင်းလွတ်ခွင့် ပေးရမည်မှာ ၎င်းတို့၏တာဝန်ဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်လက်ခံ သဖြင့် နိုင်ငံများက အဆိုပါကင်းလွတ်ခွင့်ကို ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတရားရုံး (ICJ) က ဆိုသည်မှာ-

‘သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေကျင့်သုံးမှုသည် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသား အလေ့အကျင့်ဖြစ်သည်သာမက အဆိုပါ နည်းလမ်းအတိုင်း ဆက်လက် အကောင်အထည်ဖော်ရမည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါဥပဒေကျင့်သုံးမှုအတွက် လိုအပ်သည့် စည်းမျဉ်း ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် ၎င်းအလေ့အကျင့်ကို လိုက်နာရမည့် တာဝန်အဖြစ် ပုံဖော်သည့် ယုံကြည်မှုအဖြစ် သက်သေပြဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်..... သက်ဆိုင်သည့် နိုင်ငံများသည် မြောက်များလှသည့် ဥပဒေဆိုင်ရာ တာဝန်များအား လေးစားလိုက်နာရမည်ဖြစ်ကြောင်း ထင်မြင်ရမည် ဖြစ်သည်။’ (North Sea Continental Shelf cases, ICJ Reps, ၁၉၆၉, p. ၃ at ၄၄)

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေ၏ စည်းမျဉ်းအသစ်ကို အဆိုပါ အခြေခံသဘောတရားနှစ်ပိုင်းမရှိပါက ဖန်တီး၍ မရနိုင်ပါ။ ဥပဒေကျင့်သုံးမှုတစ်ခုတည်းဖြင့်လည်း မလုံလောက်ပါ။ ဥပမာအားဖြင့် Case of the SS Lotus (၁၉၂၇) အမှုကို ကြည့်ပါ။ ဥပဒေကို ကျင့်သုံးမှုကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း မပြုပါက ဥပဒေ လေးစားလိုက်နာမှုကို ယုံကြည်လက်ခံခြင်းဖြင့် စည်းမျဉ်းတစ်ခုအား ဖန်တီး၍ မရနိုင်ပါ။ ဥပမာ Advisory Opinion on Nuclear Weapons (၁၉၉၆) ကို ကြည့်ပါ။

သို့ရာတွင် အဆိုပါအခြေခံသဘောတရားများသည် အနီးကပ်စစ်ဆေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဥပဒေကျင့်သုံးမှုကို တိုက်ရိုက်ပါဝင်နေသမျှ အဆိုပါကျင့်သုံးမှုတွင် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ အစိုးရအဖွဲ့က ဆောင်ရွက်သည့် ကျင့်သုံးမှုသာမက အဆိုပါနိုင်ငံရှိ တရားရုံးများနှင့် ဥပဒေပြုလွှတ်တော်လည်း ပါဝင်သည်။ နိုင်ငံများ၏ ပြောကြားချက် သာမက ၎င်းတို့၏ ဆောင်ရွက်ချက်များလည်း ပါဝင်သည်။ ကျင့်သုံးမှုက ဥပဒေအကြောင်း အဖြစ်မှန် ပြောသည်ဆိုခြင်းအတွက် ကျင့်သုံးမှုကို သေချာစွာ လေ့လာစစ်ဆေးရန် လိုအပ်သည်။ နိုင်ငံအချို့ (နိုင်ငံအများလည်း ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်သည်) သည် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းကို ကျင့်သုံးမှုသည် အဆိုပါညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းကို တရားမဝင်ကြောင်းကြေညာရန် လုံလောက်သည့် ဥပဒေကျင့်သုံးမှုမရှိကြောင်း အဓိပ္ပာယ်မသက်ရောက်စေပါ။ Nicaragua အမှုတွင် အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာ တရားရုံးက ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ကိုကားရာတွင်-

‘ဓလေ့ထုံးတမ်းစည်းမျဉ်းများတည်ရှိနေမှုကို ကောက်ချက်ချရာတွင် နိုင်ငံများ၏ ပြုမူဆောင်ရွက်ချက်သည် ၎င်းစည်းမျဉ်းနှင့် ယေဘုယျအားဖြင့် ညီညွတ်ကိုက်ညီပါက တရားရုံးသည် ၎င်းဓလေ့ထုံးတမ်းစည်းမျဉ်းကို လုံလောက်ပြည့်စုံသည်ဟု မှတ်ယူသည်။ နိုင်ငံများ၏ ပြုမူဆောင်ရွက်ချက် ဖြစ်စဉ်သည် ရှိနှင့်ပြီးဖြစ်သည့် စည်းမျဉ်းနှင့် မကိုက်ညီပါက အဆိုပါ စည်းမျဉ်းကို ချိုးဖောက်သည်ဟု ယေဘုယျအားဖြင့် မှတ်ယူရမည်။ စည်းမျဉ်းအသစ်တစ်ခုကို အသိအမှတ်ပြုရေး သင့်လျော်သလို အကြံပြုရန် မလိုအပ်ပါ။’ (ICJ in Nicaragua ICJ Reps, ၁၉၈၆, p. ၃ at ၉၈)

ဥပဒေလေးစားလိုက်နာမှုကို ယုံကြည်လက်ခံခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လေးစားလိုက်နာမှု / တာဝန်ဝတ္တရားတွင် ယုံကြည် လက်ခံမှုကို သာမန်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရာတွင် (ဥပမာ အထက်ဖော်ပြပါ North Sea Continental Shelf အမှုများ (၁၉၆၉) ကို ကြည့်ပါ)အပြည့်အဝ စိတ်ကျေနပ်မှု ရရှိစေမည် မဟုတ်ပါ။ ပထမအချက်အနေဖြင့် စည်းမျဉ်းများသည် ချွင်းချက်ဖြစ်သည်ဟူသော အချက်ကို လျစ်လျူရှုထားသည် (ဥပမာ နိုင်ငံ၏ ကမ်းနီးရေတိမ်ဒေသအား အချုပ်အခြာ

အာဏာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍။ ထိုသို့ လျစ်လျူရှုထားသည့်အတွက် ဥပဒေ လေးစားလိုက်နာမှုကို အမှန်တကယ် ယုံကြည်လက်ခံခြင်းသည် တာဝန်ဝတ္တရားမဟုတ်ဘဲ အခွင့်အရေးဖြစ်ပါသည်။ ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ၏ ယုံကြည်လက်ခံမှုများအကြောင်း ပြောကြားရာတွင် အခြေခံအားဖြင့် လူကဖန်တီးထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဥပဒေ လေးစားလိုက်နာမှုကို အမှန်တကယ် ယုံကြည်လက်ခံခြင်းသည် ဥပဒေဆိုင်ရာအခွင့်အရေးတစ်ခုဟူ၍ ယုံကြည်လက်ခံခြင်း သို့မဟုတ်ဥပဒေဆိုင်ရာတာဝန်ဝတ္တရားကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းတို့အဖြစ် စဉ်းစားခြင်းက ပိုမိုလျော်ကန်သည်။

ဥပဒေလေးစားလိုက်နာမှုကို ယုံကြည်လက်ခံခြင်းနှင့်အတူ လုံလောက်သည့် ကျင့်သုံးမှုများရှိသောအခါ ဓလေ့ထုံးတမ်း ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းအသစ်တစ်ခု ထွက်ပေါ်လာနိုင်သည်။ “အမြဲတမ်း ကန့်ကွက်သူ” အဖြစ် လူသိများသည့် သဘောတရားအပေါ်မူတည်၍ စည်းမျဉ်းအသစ်သည် နိုင်ငံအားလုံးကို စည်းနှောင်ထားသည်။ စည်းမျဉ်းအသစ် မထွက်ပေါ်လာမီကတည်းကပင် ၎င်းကို မရပ်မနား ကန့်ကွက်လျက်ရှိသည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအား “အမြဲတမ်း ကန့်ကွက်သူ” သဘောတရားက အဆိုပါနိုင်ငံအား ၎င်းကန့်ကွက်မှု အသုံးပြုခြင်းအား ရှောင်ရှားနိုင်ရန် ခွင့်ပြုပေး ပါသည်။

၃။ သဘောတူစာချုပ်များ

နိုင်ငံများအကြား သို့မဟုတ် တစ်နိုင်ငံနှင့် နိုင်ငံများနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ အကြား သဘောတူ စာချုပ်များ (သဘောတူညီချက်များ၊ ကွန်ဗင်းရှင်းများ၊ ပုံမှန်သဘောတူချက်မှတ်တမ်းများ သို့မဟုတ် နောက်ဆက်တွဲ စာချုပ်ငယ်ဟု တစ်ခါတရံ ခေါ်တွင်သည်) သည် ဥပဒေအတွက် အဓိကကျသည့် အခြားရင်းမြစ်များ ဖြစ်သည်။

တိတိကျကျပြောရလျှင် သဘောတူစာချုပ်တစ်ခုသည် ဥပဒေအရင်းအမြစ်တစ်ခု မဟုတ်ဘဲ ဥပဒေအရ လိုက်နာရမည့် အရင်းအမြစ်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ သဘောတူစာချုပ်များသည် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကိုသာ စည်းနှောင်ထားပါသည်။ သဘောတူစာချုပ်တစ်ခုကို အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်ခြင်း မပါဝင်ခြင်းသည် သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံ၏ ရွေးချယ်မှုသာဖြစ်ပြီး သဘောတူစာချုပ်ကို လက်မှတ်ထိုးရန် သတ်မှတ်ချက်များ မရှိပါ။ သဘောတူစာချုပ်တစ်ခုသည် ဘာကြောင့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအပေါ် စည်းနှောင်ထားပါသလဲ? အဖြေမှာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေပါ ‘သဘောတူညီချက်များကို လိုက်နာရမည် (pacta sunt servanda)’ ဟူသည့် စည်းမျဉ်းတစ်ခုကြောင့် ဖြစ်သည်။ ၎င်းစည်းမျဉ်းကြောင့် နိုင်ငံများသည် ၎င်းတို့၏ သဘောတူစာချုပ်များကို လိုက်နာစောင့်ထိန်းရန် လိုအပ်သည်။ ထို့ကြောင့် သဘောတူစာချုပ်များသည် တိတိကျကျဆိုရလျှင် ဥပဒေအရ လိုက်နာရမည့် အရင်းအမြစ်များအဖြစ် သတ်မှတ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

သို့သော် သဘောတူစာချုပ်များသည် ဓလေ့ထုံးတမ်းဆိုင်ရာဥပဒေ၏ အချက်အလက်ခိုင်လုံသည့် ထုတ်ပြန်ချက် များကဲ့သို့ အရေးကြီးသည်။ နိုင်ငံအမြောက်အများအကြား လွတ်လပ်စွာ စေ့စပ်ညှိနှိုင်းသည့် သဘောတူစာချုပ် တစ်ခုသည် ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေ၏ ယခင်ကာလ စာဖြင့်မရေးသားခဲ့သည့် စည်းမျဉ်းများကို ချရေးခြင်းအဖြစ် သတ်မှတ်လေ့ရှိကြသည်။ ကျင့်သုံးဆဲ ဥပဒေကို စနစ်တကျစီစဉ်စည်းရန်အတွက် ရည်ရွယ်သည့် သဘောတူ စာချုပ်ဆိုင်ရာပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် အဆိုပါ ကိစ္စရပ်ကို ထင်ထင်ရှားရှားတွေ့မြင်ရသည်။ သင့်လျော်သည့် ဥပမာမှာ သဘောတူစာချုပ်များဆိုင်ရာ ဗီယင်နာကွန်ဗင်းရှင်း (၁၉၆၉) (Vienna Convention on the Law of Treaties, 1969) ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ နိုင်ငံများ၏ ထက်ဝက်ခန့်သည် ၎င်းကွန်ဗင်းရှင်း အဖွဲ့ဝင်များ ဖြစ်သည်။ သို့သော် အကြောင်းအရာကို စဉ်းစားသည့် တရားရုံးတိုင်းသည် အဆိုပါကွန်ဗင်းရှင်း၏ အဓိက ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေအား စနစ်တကျစီစဉ်စည်းခြင်းကဲ့သို့ မှတ်ယူလျက်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ

ဟုတ်သည်ဖြစ်စေ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ နိုင်ငံအားလုံးအတွက် အသုံးပြုရန် အဆိုပါ အဓိက ပြဋ္ဌာန်းချက်များအား အသုံးပြုပါသည်။

သီအိုရီအရဆိုလျှင် သဘောတူစာချုပ်ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ခုသည် ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေ၏ စည်းမျဉ်းတစ်ခုကို စနစ်တကျ စီစဉ်စုစည်းပြီး ဥပဒေရင်းမြစ်သည် မူရင်းကျင့်သုံးပုံနှင့် ဥပဒေလေးစားလိုက်နာမှုကို ယုံကြည်လက်ခံခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ သဘောတူစာချုပ်ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် သက်သေအချက်အလက်မျှသာ ဖြစ်သည်။ ယခင်ကာလများက စာဖြင့်ရေးသားထားသည့် စည်းမျဉ်းတစ်ခုကို ရေးမှတ်ခြင်းသည် အဆိုပါစည်းမျဉ်းကို ပြောင်းလဲသည်ဟူသည့် အချက်ကို ၎င်းသီအိုရီက လျစ်လျူရှုသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ အခြေခံ ကျင့်သုံးပုံကို လေ့လာစိစစ်ခြင်းထက် စာဖြင့်ရေးသားထားသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လူတိုင်းကြည့်၍ စည်းမျဉ်း၏ ပမာဏအတိုင်းအတာသည် စာသား အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုမှုအပေါ် အထူးအလေးပေးကြောင်းကို အချေအတင် ဆွေးနွေးကြသည်။

ထို့အပြင် သဘောတူစာချုပ်ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် စည်းမျဉ်းကို စနစ်တကျစီစဉ်စုစည်းရန် မရည်ရွယ်ပါ။ သို့သော် စည်းမျဉ်းကို ပြောင်းလဲရန်အတွက် တီထွင်ဖန်တီးထားသည့် ဒီဇိုင်းဖြစ်ပါက အဆိုပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် ကျင့်သုံးမှုအဖြစ် လက်ခံသောအခါ ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်လာသည်။ ဥပမာ *North Sea Continental Shelf* အမှုများ (၁၉၆၉) ကို ကြည့်ပါ-

‘အချိန်တိုအတွင်း အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းခြင်း မလိုအပ်သော်လည်း သို့မဟုတ် ၎င်းကိုယ်တိုင် မလိုအပ်သော်လည်း မည်သည့်အရာသည် အရင်းခံအရ သမာရိုးကျ စည်းမျဉ်းစစ်စစ်ဖြစ်သည့်အပေါ် အခြေခံ၍ အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာ ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေ၏ စည်းမျဉ်းအသစ် ဖော်ထုတ်ခြင်းကို တားဆီးရာတွင် မရှိမဖြစ် လိုအပ်ချက်မှာ မည်သည့်အရာဖြစ်သနည်းဟု မေးခွန်းပေါ်လာသည်။ အတိုချုံးဖော်ပြရလျှင် အဆိုပါ လိုအပ်ချက်မှာ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို မှီငြမ်းရာ၌ အကျိုးစီးပွား အထူးသက်ရောက်မှုရှိသည့် နိုင်ငံများ၏ ကျင့်သုံးပုံသည် ကျယ်ပြန့်၍ အတက်နိုင်ဆုံး တူညီရမည်။ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး သို့မဟုတ် ဥပဒေလေးစားလိုက်နာခြင်း ပါဝင်သည့် ယေဘုယျအသိအမှတ်ပြုမှုကို ပြသနိုင်မည့် နည်းလမ်းကို တွေ့ရှိစေရမည်။’ (ICJ Reps, ၁၉၆၉, p. ၄၃)

လက်တွေ့တွင်မူ သဘောတူစာချုပ်ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ခုအပေါ် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအပြားက သဘောတူခြင်းသည် နိုင်ငံကျင့်သုံးပုံ၏ အရေးပါသော အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ အဆိုပါနိုင်ငံများနှင့် အခြားနိုင်ငံများက သဘောတူစာချုပ် ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို နောက်ပိုင်းတွင် အသုံးပြုပါက - အထူးသဖြင့် သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်မဟုတ်သည့် နိုင်ငံများလည်း နောက်ပိုင်းတွင် အသုံးပြုပါက - အဆိုပါ စည်းမျဉ်းသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေ၏ အစိတ်အပိုင်း အလျင်အမြန် ဖြစ်လာသည်။

အဆိုပါစည်းစာချက်သည် စာရေးသူအချို့အား အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြား သဘောတူညီချက်မျှသာဖြစ်သည့် “traités contrats” (စာချုပ်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်များ) နှင့် “traités lois” (ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်များ) အကြား ကွဲပြားခြားနားသွားစေသည်။ စာရေးသူ၏ အမြင်အရဆိုသော် ၎င်းအချက်သည် အထောက်အကူပြုသည် ထက်စာလျှင် ရှုပ်ထွေးသွားစေသည်။ သဘောတူစာချုပ်များအားလုံးသည် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြား ဥပဒေအရ ချုပ်ဆိုထားသည့် သဘောတူညီချက်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အချို့သဘောတူစာချုပ်များသည် အများဆိုင်ဥပဒေ (general law) အပေါ် အကျိုးသက်ရောက်နိုင်သည်။

လက်တွေ့တွင်မူ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေရှိ (စစ်ပွဲ၊ အကြမ်းဖက်မှု၊ သံတမန်ရေး၊ သဘောတူစာချုပ်များ ချုပ်ဆိုခြင်း စသည့်) မတူညီသောနယ်ပယ်များတွင် မြောက်မြားစွာသော သဘောတူစာချုပ်များကို ချမှတ်လျက် အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာ ဥပဒေသည် ၁၉၄၅ ခုနှစ်မှ စ၍ အရေးကြီးသည့် ပြောင်းလဲမှုများကို တွေ့ကြုံလျက်ရှိသည်။

၄။ ယေဘုယျသဘောတရားများ

သဘောတူစာချုပ်များနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းများသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေ၏ အရေးပါသော အရင်းအမြစ်များ ဖြစ်နေစဉ်တွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတရားရုံး (ICJ) အခြေခံဥပဒေ ၏ ပုဒ်မ (၃၈) ကို မေ့မထားသင့်ကြောင်း အခြားပညာရှင်များက ဖော်ပြကြသည်။ တတိယအရင်းအမြစ် အနေဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများမှ အသိအမှတ်ပြုထားသည့် ဥပဒေ၏ ယေဘုယျသဘောတရားများသည် တရားရုံးစီရင်ချက်များတွင် အလွန်ရှားပါးစွာ ဖော်ပြကြသည်။ ပြည်တွင်းဥပဒေစနစ်များတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လက်ခံထားသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ ဥပဒေဆိုင်ရာ ပင်ကိုယ်အရည်အသွေး (ဥပမာ *Barcelona Traction* ကုမ္ပဏီအမှု (၁၉၇၀))ကဲ့သို့သော အယူအဆကို ချမှတ်ရာတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတရားရုံး သို့မဟုတ် အခြားအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ခုံရုံးများက ၎င်းတတိယအရင်းအမြစ်ကို အသုံးပြုလေ့ရှိကြသည်။ သို့သော် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေသည် ၎င်း၏ ဥပဒေအယူအဆတစ်ခုလုံးကို ပြည်တွင်း ဥပဒေစနစ်တစ်ခုခုကို ကိုးကား၍ ချမှတ်ခြင်းမှာ ဖြစ်တောင့်ဖြစ်ခဲ ရှားပါးပါသည်။ ထို့အစား ပုံစံတစ်မျိုး သို့မဟုတ် အခြားပုံစံတစ်မျိုးဖြင့် သဘောတရားတစ်ခု ရှာဖွေမှုကို ပြည်တွင်း ဥပဒေစနစ်များတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အသိအမှတ်ပြုကြသည်။

၅။ တရားရေးဆိုင်ရာဆုံးဖြတ်ချက်များ

ပုဒ်မ ၃၈ (၁) (ဃ) သည် တရားရေးဆိုင်ရာဆုံးဖြတ်ချက်များကို ဥပဒေစည်းမျဉ်းများကို သတ်မှတ်ရာတွင် တဆင့်ခံ နည်းလမ်းများအဖြစ် ရည်ညွှန်းကိုးကားပါသည်။ အင်္ဂလိပ်ရိုးရာဥပဒေကျင့်သုံးသည့် နိုင်ငံများ၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေတွင် ဖြတ်ထုံးများဖြင့် ချည်နှောင်ထားသည့် အယူအဆ မရှိပါ။ အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာတရားရုံး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုသည် အမှုကိစ္စနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အဖွဲ့ဝင်များမှအပ မည်သူတစ်ဦး တစ်ယောက်အပေါ် စည်းနှောင်ခြင်း မရှိကြောင်း အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတရားရုံးအခြေခံဥပဒေက ဖော်ပြပါသည်။ အဆိုပါ ကိစ္စတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ချမှတ်ပြီးနောက် ၎င်းကိစ္စသီးသန့်အတွက်သာ အလေးထား သက်ဆိုင်သည် (ပုဒ်မ ၅၉)။ သို့သော်လည်း အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတရားရုံးသည် ၎င်း၏ ယခင်ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ကိုးကားပါသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ခုံရုံးအများစုသည် ယခင်အမှုများကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေ အကြောင်းအရာလမ်းညွှန်တစ်ခုအဖြစ် အသုံးပြုပါသည်။ ထို့ကြောင့် “တဆင့်ခံ” သည် အရေးပါမှုမရှိကြောင်း မှားယွင်းစွာ ယူဆမိနိုင်ပါသည်။

ပုဒ်မ ၃၈ (၁) (ဃ) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတရားရုံးနှင့် ပြည်တွင်းတရားရုံးတို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များအကြား ခွဲခြားထားခြင်း မရှိပါ။ အချို့ကိစ္စရပ်များတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတရားရုံးဆုံးဖြတ်ချက်များသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေအတွက် ပိုမိုခိုင်လုံ၍ ယုံကြည်စိတ်ချရသည့် သက်သေအချက်အလက်ဖြစ်ကြောင်း ယေဘုယျအားဖြင့် စဉ်းစားကြသည် (အချုပ်အခြာအာဏာကင်းလွတ်ခွင့်ကဲ့သို့ ပြည်တွင်းတရားရုံးများက အများအားဖြင့် ကိုင်တွယ်လေ့ရှိသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ထည့်သွင်းမစဉ်းစားပေ)။ သို့သော် နိုင်ငံတစ်ခု၏ တရားရုံးများသည် အဆိုပါနိုင်ငံ၏ ကျင့်သုံးပုံ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည့်အတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေ ပေါ်ပေါက်ရေးတွင် တိုက်ရိုက် ထည့်သွင်း အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

၆။ ဥပဒေဆိုင်ရာ ရေးသားချက်များ

နိုင်ငံတကာ ရှေ့နေများ၏ ရေးသားချက်များသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေအကြောင်းအရာအတွက် ယုံကြည်စိတ်ချ ရသည့် လမ်းညွှန်ချက်တစ်ခု ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် ၎င်းရေးသားချက်များသည် ဥပဒေဖန်တီးမှုမဟုတ်ပါ။ စာအုပ်တစ်အုပ် သို့မဟုတ် ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်မှ သီးသန့်စာပိုဒ်တစ်ခုကို ကိုးကားခြင်းသည် အန္တရာယ်များသည်။ အဆိုပါရေးသားချက်သည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေအကြောင်းအရာကို မှန်ကန်စွာ ထပ်ဟပ်နိုင်ခြင်း မရှိကြောင်း မှတ်ယူခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

၇။ အခြားအရင်းအမြစ်များ

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတရားရုံးအခြေခံ ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ (၃၈) ပါ အရင်းအမြစ်စာရင်းများသည် မပြည့်စုံသည့်အတွက် မကြာခဏ ဝေဖန်ခံရလေ့ရှိသည်။ အထူးသဖြင့် အဆိုပါစာရင်းသည် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂရှိ မတူညီသည့် အဖွဲ့အစည်း များ၏ စည်းမျဉ်းများကို မဖော်ပြခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ၎င်းစည်းမျဉ်းများသည် တွေးမြင်ထားသည်ထက် ပုဒ်မ (၃၈) ၏ စနစ်နှင့် ပိုမို ကိုက်ညီသည့်အတွက် အဆိုပါ စည်းမျဉ်းများသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေကို ပုံဖော်ရာတွင် အရေးပါကြောင်း သံသယဖြစ်စေမည် မဟုတ်ပါ။

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အသိုက်အဝန်းအတွက် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းရန်အတွက် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံတွင် အခွင့်အာဏာ မရှိသည့်အတွက် ၎င်းက ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များသည် ဥပဒေအရ စည်းနှောင်မှုမရှိပါ။ သို့သော် ၎င်း ဆုံးဖြတ်ချက်အများစုသည် ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်အပေါ် အရေးပါသည့်အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိစေပါသည်။ အချို့ဆုံးဖြတ်ချက်များသည် သဘောတူစာချုပ်ပြုစုသည့်လုပ်ငန်းစဉ်၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်ပြီး ကုလသမဂ္ဂ မူဘောင်အတွင်း စေ့စပ်ဆွေးနွေးသည့် သဘောတူစာချုပ်စာသားကို ပူးတွဲပြီး ညီလာခံမှတစ်ဆင့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကို အကြံပြုပါသည် (“ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုနှင့် အခြားသော ရက်စက်၍ လူ့ဆန်သည့် သို့မဟုတ် လူ့ဂုဏ်သိက္ခာ ညှိုးနွမ်းစေသည့် ပြုမူဆက်ဆံမှု သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ်ပေးမှုတို့ကို တားမြစ်ဆန့်ကျင်သည့် သဘောတူစာချုပ်” ရေးဆွဲခဲ့စဉ်ကအတိုင်း ဖြစ်သည်)။ ဥပဒေအရ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့် တာဝန်များကို ဖန်တီးပေးသည့် သဘောတူစာချုပ်နှင့် အဆိုပါသဘောတူစာချုပ်တွင် အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လိုသည့် နိုင်ငံများသည် သဘောတူစာချုပ် ရေးဆွဲသည့် လုပ်ငန်းစဉ်ရှိ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၏ အရေးပါမှုကို လျော့မတွက်သင့်ပေ။

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ရှိ နိုင်ငံများ၏ ပါဝင်မှု အခန်းကဏ္ဍသည် ၎င်းနိုင်ငံများ၏ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေကျင့်သုံးပုံ အစိတ်အပိုင်းပင် ဖြစ်သည်ဟု စာရေးသူက ထပ်မံ ဖော်ပြသည်။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေ၏ စည်းမျဉ်းတစ်ခုအဖြစ် ပုံဖော်သတ်မှတ်ပြီး ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လုံလောက်စွာ လက်ခံကျင့်သုံးစေရန် ညွှန်ကြား ထားသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခု (သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်များ၏ နောက်ဆက်တွဲ) သည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေမှုအပေါ် အရေးပါသည့် သက်ရောက်မှု ရှိစေကြောင်းကိုလည်း စာရေးသူက ဖော်ပြသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံများက မည်သည့်နေရာတွင်မဆို အမှန်တကယ် ဆောင်ရွက်သည့် အချက်ကြောင့် ၎င်းဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဆန့်ကျင်ဖီလာ မဖြစ်စေပါ (ဥပမာ *နျူကလီးယားလက်နက်များဆိုင်ရာ အကြံပေးအဖွဲ့၏ အမြင်သဘောထား* (၁၉၉၆) ပါ *နျူကလီးယားလက်နက်အပေါ် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရေး ဆွေးနွေးချက်ကို ကြည့်ပါ*)။

ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံအတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေကော်မရှင်က ပြုလုပ်သည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေလေ့လာမှုများအား အထွေထွေညီလာခံက သဘောတူချမှတ်ပါက ၎င်းဆုံးဖြတ်ချက်များသည် သဘောတူညီချက်များအဖြစ် ရောက်ရှိမည်မဟုတ်သော်လည်း အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဓလေ့ထုံးတမ်း ဥပဒေအပေါ်

အရေးကြီးသည့် သက်ရောက်မှု ရှိပေလိမ့်မည် (အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေကော်မရှင်မှ နိုင်ငံများ၏ တာဝန်ဝတ္တရား အကြောင်း ရေးသားထားသည့် ဆောင်းပါးများသည် ဥပမာကောင်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။)

လုံခြုံရေးကောင်စီ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် တနည်းတဖုံ ကွဲပြားပါသည်။ ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာတမ်း၏ အခန်း (၇) ပါ လုံခြုံရေးကောင်စီမှ ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့် မဖြစ်မနေဆောင်ရွက်ရမည့် စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက် များသည် နိုင်ငံများအားလုံးအပေါ် ဥပဒေအရ စည်းနှောင်မှုရှိသည် (ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာတမ်း၏ အပိုဒ် ၂၅)။ ထို့အပြင် ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာတမ်း အပိုဒ် (၁၀၃) ပါ လုံခြုံရေးကောင်စီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုကို အကောင် အထည်ဖော်မည့် တာဝန်သည် အခြားအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်များ၏ တာဝန်များအပေါ် လွှမ်းမိုးမှု ရှိသည် (Lockerbie အမှုများ (၁၉၉၂) ကို ကြည့်ပါ။)။ သို့သော် လုံခြုံရေးကောင်စီသည် ဥပဒေပြုလွှတ်တော် မဟုတ်သည့်အတွက် ဥပဒေအသစ်များကို မဖန်တီးဘဲ သီးခြား ပြဿနာကိစ္စရပ်များနှင့် ချိတ်ဆက်သည့် လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရမည့် တာဝန်များကိုသာ ဖန်တီးပါသည် (ICTY in Tadic ၏ ဆုံးဖြတ်ချက် (၁၉၉၅) ကို ကြည့်ပါ။)

၈။ စံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်များ၏ ထက်အောက်စဉ်စနစ်?

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေတွင် စံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်များဆိုင်ရာ ထက်အောက်စဉ်စနစ်ရှိ မရှိဆိုသည့်အပေါ် ဆွေးနွေး ငြင်းခုံရမည့် မေးခွန်းတစ်ခု ရှိပါသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတရားရုံး ဥပဒေပုဒ်မ (၃၈) သည် အဆိုပါ ထက်အောက်စဉ် စနစ်ကို ရည်ညွှန်းခြင်းမရှိပါ။ သို့သော် အချို့ရှုထောင့်များတွင် ထက်အောက်စဉ်စနစ်၏ အခြေခံသဘောတရားများကို သိမြင်တွေ့ရှိနိုင်သည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေ၏ စည်းမျဉ်းတချို့သည် အခြေခံအားဖြင့် အရေးကြီးကြောင်း ယေဘုယျအားဖြင့် သိမြင်လက်ခံထားသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေ၏ စည်းမျဉ်းအချို့တွင် ပြင်ဆင်မွမ်းမံခွင့် မရှိသည့် စံနှုန်းများ (jus cogens) အဆင့်အတန်းရှိပြီး ဥပဒေကို ရုတ်သိမ်းခြင်း၊ ဖျက်သိမ်းခြင်း သို့မဟုတ် ကန့်သတ်ခြင်းကို ခွင့်မပြုထားပါ။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေ၏ မူလစည်းမျဉ်းများမှ ခွဲထွက်ရန် နိုင်ငံများ (နိုင်ငံအချင်းချင်းအကြား) က အမြဲသဘောတူသည်ကို ထောက်၍ ပြင်ဆင်မွမ်းမံခွင့်မရှိသည့် စံနှုန်းများ (jus cogens) ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းတစ်ခုကို ပြောင်းလဲမှု သို့မဟုတ် ခွဲထွက်မှု ပြုလုပ်ရန် လွတ်လပ်ခွင့်ကို မပေးထားပါ။ ထို့ကြောင့် ပြင်ဆင်မွမ်းမံခွင့်မရှိသည့် စံနှုန်းများ (jus cogens) ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းနှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်လာသည့် သဘောတူစာချုပ်တစ်ခုတွင် ဟာကွက်ရှိပြီး (သဘောတူစာချုပ်များဆိုင်ရာ ဗီယင်နာကွန်ဗင်းရှင်း (၁၉၆၉) ၏ အပိုဒ် ၅၃) အဆိုပါ စည်းမျဉ်းသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဓလေ့ထုံးတမ်း ဥပဒေ၏ ရှေ့နောက်ညီညွတ်မှု မရှိသည့်စည်းမျဉ်းများ အပေါ် လွှမ်းမိုးပေလိမ့်မည်။

သို့သော် အချက်နှစ်ချက်ကို စဉ်းစားရန် အရေးကြီးသည်။ (က) ပြင်ဆင်မွမ်းမံခွင့်မရှိသည့် စံနှုန်းများ (jus cogens) အခြေအနေ ပိုင်ဆိုင်သည့် စည်းမျဉ်း (ဥပမာ ရန်စကျူးကျော်မှု၊ လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှု၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ကို တားမြစ်ခြင်း)နှင့် အဆိုပါ အခြေအနေကို ရရှိရန်အတွက် စံနှုန်းများ အနည်းငယ်သာ ရှိပါသည်။ စည်းမျဉ်းအဖြစ် အားလုံး မလက်ခံနိုင်တောင်မှ ဥပဒေကို ပြောင်းလဲမှု သို့မဟုတ် ခွဲထွက်မှုကို ခွင့်ပြုထားခြင်း မရှိသည့် စည်းမျဉ်းအဖြစ် လက်ခံထားသည်။ (ခ) ပဋိပက္ခဖြစ်ပေါ်စေသည့် ကိစ္စရပ်များ သည် အလွန်ရှားပါးပြီး အဆိုပါ ပဋိပက္ခအား စေ့စေ့စပ်စပ် လေ့လာစစ်ဆေးသည့်ကြောင်း အကြံပြုသည် (ဥပမာ အချုပ်အခြာအာဏာကင်းလွတ်ခွင့် ဆိုင်ရာဥပဒေသည် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုတားမြစ်သည့် ဥပဒေနှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်စေနိုင်သည်ဟု အကြံပြုချက်ကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတရားရုံး - Arrest Warrant အမှု (၂၀၀၂) - နှင့် ဗြိတိန်တရားရုံးများ - Jones နှင့် Saudi Arabia အမှု (၂၀၀၆) - နှစ်ခုစလုံးက ကန့်ကွတ်မှု ဖြစ်သည်။)

သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်များအကြား ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေအပေါ် သဘောတူစာချုပ်တစ်ခုက လွှမ်းမိုးမှုရှိသည်။ သို့သော် သဘောတူစာချုပ်သည် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်မဟုတ်သည့် နိုင်ငံများ၏ အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှု မရှိစေရန် လိုအပ်သည်။ ထို့ကြောင့် သဘောတူစာချုပ်နှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းဆိုင်ရာ ဥပဒေအကြား တိကျသည့် ထက်အောက်စဉ်စနစ်ဆိုင်ရာ အမြင် မရှိခြင်း ဖြစ်သည်။